

ע"פ 7317/13 - מוחמד חג'אב נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים
ע"פ 7317/13

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט נ' סולברג

המערער: מוחמד חג'אב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
30672-04-12 מיום 12.9.2013 שניתן על-ידי השופט
א' אליקים

תאריך הישיבה: י"ב באייר התשע"ד (12.05.2014)

בשם המערער: עו"ד לירן אחיון

בשם המשיבה: עו"ד אופיר טישלר

בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט נ' סולברג:

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' אליקים) בת"פ 30672-04-12 מיום 12.9.2013 בגדרו הוטל על המערער עונש של 60 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על-תנאי, ו-24 חודשי פסילה

עיקרי העובדות

1. המערער הורשע בהסדר טיעון בעבירות סחר בסם מסוכן; סיוע לסחר בנשק שלא כדין; סחר בנשק שלא כדין; נשיאה והובלת נשק, וניסיון לסחור בנשק שלא כדין. אלו הם מעשיו: על-פי האישום הראשון, ביום 29.5.2011 שוחח המערער בטלפון עם מוחמד עבדלחמיד (להלן: הסוכן) אשר הופעל בשליחות משטרת ישראל ורכש על-פי הוראותיה כלי נשק, תחמושת וסמים. השניים קבעו כי המערער ימכור לסוכן 30 גרם של סם מסוג קוקאין תמורת 11,400 ₪. בהמשך אותו יום, הם נפגשו, הסוכן מסר לידי המערער סכום של 11,400 ₪ והמערער מסר לידי הסוכן סם מסוג קוקאין בכמות של 26.4212 גרם. על-פי האישום השני, המערער וחברו (להלן: עומר) החליטו למכור נשק לסוכן. ביום 9.6.2011 שוחח המערער עם הסוכן והשניים סיכמו כי המערער ימכור לסוכן אקדח תופי תמורת סכום של 16,000 ₪. הסוכן הגיע למקום המפגש בעיר העתיקה ביפו, שם פגש בעומר, וזה הוביל אותו לבית שבו שהה אדם נוסף. עומר והאדם הנוסף מסרו לסוכן אקדח תופי מסוג Webley והסוכן נתן להם בתמורה סכום של 16,000 ₪. על-פי האישום השלישי, ביום 5.7.2011 פנה המערער לסוכן והציע למכור לו אקדח תמורת סכום של 17,000 ₪. המערער נפגש עם הסוכן ועם שוטר סמוי שפעל בשליחות המשטרה וסוכם ביניהם כי למחרת תבצע עסקה למכירת אקדח לשוטר הסמוי תמורת סכום של 16,000 ₪. ביום 6.7.2011 שוחחו הסוכן והשוטר הסמוי עם המערער בטלפון וסוכם כי עומר ימסור לשוטר הסמוי את האקדח. השוטר הסמוי הגיע למקום המפגש עם עומר, מסר לו סכום של 16,000 ₪, ועומר נתן לו בתמורה אקדח ומחסנית. על-פי האישום הרביעי, ביום 12.8.2011 פנה המערער לשוטר הסמוי והציע למכור לו תת-מקלע מסוג מיני עוזי תמורת סכום של 26,000 ₪. ביום 13.8.2011 שוחחו השוטר הסמוי והמערער בטלפון וסיכמו לבצע את עסקת הנשק באותו יום. המערער והשוטר הסמוי נפגשו והמערער העביר לשוטר הסמוי תת-מקלע מאולתר ורימון גז ודרש תמורתם סכום של 22,000 ₪. השוטר הסמוי נסע ממקום המפגש לצורך בדיקת הנשק והרימון, ולאחר שהתחוויר לו כי מדובר בתת-מקלע מאולתר ולא בתת-מקלע מסוג מיני עוזי, וכן כי מדובר ברימון גז ולא ברימון רסס, חזר למקום המפגש יחד עם הסוכן והשניים הודיעו למערער כי העסקה לא תצא אל הפועל. בהמשך השיבו הסוכן והשוטר הסמוי את הנשק והרימון לידי המערער.

2. בגזר הדין עמד בית המשפט המחוזי על חומרת העבירות. בית המשפט ציין כי עבירת סחר בסמים מסוכנים היא עבירה חמורה המסכנת חיי אדם ופוגעת באופן קשה ביותר בשלום הציבור. המערער תכנן את המעשים, שוחח פעמיים בטלפון עם הסוכן וקבע להיפגש עמו באופן אישי. במהלך כל האירוע פעל המערער בעצמו. בהתחשב בערך החברתי ובמדיניות הענישה הנוהגת, העמיד בית המשפט המחוזי את מתחם הענישה בגין אישום זה בטווח שבין 24-28 חודשי מאסר בפועל בד בבד עם פסילת רישיון נהיגה. ביחס לעבירות הנשק שבביצוען הורשע המערער ציין בית המשפט המחוזי כי עבירות אלה מסכנות את שלומו ואת בטחונו של הציבור. "מסירת אקדח לאדם שזהותו ומטרותיו אינן ידועות עלולה להביא לשימוש בנשק למטרות בלתי חוקיות". בית המשפט הבחין בטווחי הענישה בין האירועים השונים. נקבע כי באישום השני, שבו סייע המערער לעומר לסחור באקדח כשסיכם את פרטי העסקה עם הסוכן, יש לקבוע את טווח הענישה בתחום שבין שנה וחצי מאסר בפועל ל-4 שנות מאסר בפועל. באישום השלישי נקבע כי המערער היה מעורב פעיל במשא ומתן שקדם למכירת האקדח. המערער פנה לסוכן ונטל חלק בסיכום על מחיר העסקה. המערער היה שותף מלא לעבירה ומיתחם הענישה הועמד על 3 - 5 וחצי שנות מאסר. באישום הרביעי הציע המערער למכור לסוכן תת-מקלע מיני עוזי. הוא סיכם עם השוטר הסמוי את המחיר ואת תנאי העסקה. בפועל לא יצאה העסקה אל הפועל מאחר והמערער מסר כלי נשק בניגוד למובטח. בנסיבות אלה העמיד בית המשפט המחוזי את מיתחם הענישה על בין

שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל.

3. בית המשפט המחוזי ציין כי בשלב זה לא עומד הליך שיקומי על הפרק ולכן אין הצדקה לסטות ממתחם הענישה שנקבע. לחובת המערער נזקפה העובדה כי הוא מעורב בעבירות סמים החל מגיל 18 והפך תלוי בסמים בצורה כפייתית. המערער לא השתלב בהליך שיקומי. המערער נחשף מגיל צעיר לאורח חיים שולי וביצע גם עבירות אלימות ורכוש שהובילו אותו לריצוי כמה וכמה עונשי מאסר. עוד נזקפו לחובת המערער חומרת מעשיו וחלקו הדומיננטי בביצוע המעשים. לזכות המערער נזקפו עובדת היותו נשוי ואב לתינוקת, נסיבות חייו הקשות, וקבלת האחריות על מעשיו. לאחר בחינת מכלול השיקולים גזר בית המשפט המחוזי על המערער 60 חודשי מאסר בפועל; 12 חודשי מאסר על-תנאי לבל יעבור בתוך שלוש שנים עבירת סמים או עבירה בנשק למעט עבירת החזקת סמים לצריכה עצמית, ופסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 24 חודשים מיום שחרורו מהמאסר.

עיקרי הטענות בערעור

4. לטענת המערער שגה בית המחוזי בקובעו עונש מאסר כה חמור. ענישתו אינה פרופורציונאלית לעונשים אחרים שהוטלו בנסיבות דומות. בית המשפט לא התחשב בתסקיר שירות המבחן אשר קבע כי המערער מודע לחומרת העבירות והביע חרטה כנה על מעשיו. למערער ילדה קטנה שנולדה בתקופת היותו מאחורי סורג ובריח, והנזק למשפחתו בעקבות מאסרו הוא רב. המעשים בוצעו על רקע התמכרותו לסמים ונבעו מהשפעת בן דודו. במהלך מאסרו עמל המערער והצליח להיגמל מהתמכרותו לסמים. לאור נסיבותיו, יש להעדיף את אינטרס השיקום בעניינו ולהפחית מאורך תקופת המאסר שהוטלה עליו וממשך תקופת פסילת רישיון הנהיגה.

5. המדינה טענה מנגד כי יש לדחות את הערעור. המערער היה דומיננטי בביצוע העבירות ועונשו הולם את המעשים. לחובת המערער עבר פלילי מכביד והוא ריצה עונשי מאסר כמה וכמה פעמים בעבר. המערער מסרב ליטול חלק בהליך טיפולי לגמילה מסמים למרות שהשתתפותו בטיפול היא חיונית. המערער נתפס במהלך מבצע רחב היקף שניהלה המשטרה בצפון. על המעורבים בפרשיות הסחר בסמים ובנשק הוטלו עונשים דומים ואף חמורים מזה שהוטל על המערער. עונשו הולם את מעשי-העבירה שביצע, ואין הצדקה להתערב בו.

דין והכרעה

6. אין צורך להכביר במילים על אודות מסוכנותם הרבה של כלי נשק, סכנת נפשות, פשוטו כמשמעו. יש למגר תופעה של סחר, בכלל זה ניסיון או סיוע, נשיאה והובלה של נשק. שומה לעשות לבטחון הציבור הרחב, ואין מקום לגישה עונשית מקלה כלפי המערער ואחרים שכמותו, שמסכנים חיי אדם בצורה שכזו (השוו: ע"פ 6210/13 גונן נ' מדינת ישראל (14.11.2013)). מעשיו של המערער חמורים. על עבירות הנשק נוספה עבירת הסחר בסם. בסחר בנשק ובסמים מסוכנים יש פגיעה קשה בביטחון הציבור ובשלומו. שיקולים ששקל בית המשפט המחוזי לחומרה, כמפורט לעיל, הם נכוחים ומחייבי-המציאות. אין ניתן להימנע מתקופת מאסר משמעותית על מנת להשיג את תכליות הענישה. יש להזקיע את המעשים ויש להרתיע בגינם את המערער כמו גם אחרים שכמותו. אכן, עונשו של המערער מכביד עליו ועל משפחתו. הוא אב לילדה קטנה ותקופת מאסרו היא קשה. אינני סבור כי יש הצדקה להתערב בעונש ולשנותו. זוהי אינה הסתבכותו הראשונה של המערער בפלילים. הוא נמצא אמנם נקי מסמים, וזאת יש לציין לזכותו, אך הוא מסרב

להשתתף בהליך גמילה מקצועי. לא דומה גמילה פיזית לגמילה מנטלית. על מנת להבטיח השלמת תהליך הגמילה לאורך זמן, יש הכרח בטיפול שהוצע למערער, אך הוא מסרב. אציע למערער לשקול עניין זה. ניכר נסיונו לחזור למוטב, המערער גם משתתף בהצלחה בקורסים שונים בבית הסוהר, אך תחום הגמילה מסמים מחייב עוד שיפור. מכל מקום, לא על הימנעותו מלשתף פעולה במישור הטיפולי מושתתת דחיית הערעור, אלא על חומרת מעשיו, ועל עברו הפלילי. העונש מבטא גמול הולם ומרתיע, עונש מאוזן המשתלב עם עונשים שנגזרו על אחרים בפרשה הנדונה. אין אפוא הצדקה להקלה בגזר הדין, לא לגבי תקופת המאסר ולא לגבי תקופת פסילת רישיון הנהיגה.

7. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, י"ט באייר התשע"ד (19.5.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
